

deSingel

Internationale Kunstcampus

MUZIEK

BLAUWE ZAAL

GROTE PODIA

HET COLLECTIEF

olv. **VYKINTAS BALTAKAS**

DE FEESTEN VAN ANGST EN PIJN

VR 23 MAART 2012

ARS MUSICA 2012

INTERNATIONAL CONTEMPORARY MUSIC FESTIVAL

2011-2012 ARS MUSICA

**HET COLLECTIEF OLV. VYKINTAS BALTAKAS
FEESTEN VAN ANGST EN PIJN
VR 23 MAART 2012**

KRYPTOS KWARTET
SONGS VAN DE SCHOONHEID
ZA 24 MAART 2012

LOD & MUSIQUES NOUVELLES & VOCAALLAB AMSTERDAM
OLV. FILIP RATHÉ
DE BLINDEN
ZA 24, ZO 25 MAART 2012

films **Mauricio Kagel: 'Match' en 'Antithese'** / 18.15 uur . kleine zaal

inleiding **Mark Delaere in gesprek met Bram Van Camp** / 19.15 uur
blauwe foyer

begin **20.00 uur**
pauze omstreeks **20.55 uur**
einde omstreeks **22.00 uur**

ism. **Ars Musica**
teksten programmaboekje **Mark Delaere, Bram Van Camp**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

DE FEESTEN VAN ANGST EN PIJN

HET COLLECTIEF

Wibert Aerts viool **Benjamin Dieltjens** klarinet

Thomas Dieltjens piano **Toon Fret** fluit **Martijn Vink** cello

Vykintas Baltakas muzikale leiding

Liesbeth Devos sopraan

Paul De Clerck altviool

Pieter Pellens saxofoon

Tom De Cock percussie

Klaas Verpoest video

Jo De Baerdemaker typografie

MAURICIO KAGEL (1931-2008)

Phantasiestück (1993)

18'

KAREL GOEYVAERTS (1923-1993)

Voor Harry, Harrie en René (1990)

11'

De Schampere Pianist (op gedichten van Gust Gils) (1975)

6'

Pièce pour trois (1960)

4'

MAURICIO KAGEL

Schattenklänge (1995)

11'

PAUZE

BRAM VAN CAMP (°1980)

De feesten van angst en pijn

(wereldcreatie, op teksten van Paul van Ostaijen)

42'

gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ...
betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen.
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.
Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Bij elk concert worden cd's te koop aangeboden door 't KLAverVIER,
Kasteeldreef 6, Schilde, 03 384 29 70 > www.tklavervier.be

Grand café deSingel

open alle dagen 9 > 24 uur
informatie en reserveren +32 (0)3 237 71 00
www.grandcafedesingel.be
drankjes / hapjes / snacks / uitgebreid tafelen

Standbeeld van Paul Van Ostaïen van Wilfried Pas. © Bert Bevers

ANGST

IS

de dans van de geworden dingen naar het
Ontworden

VLAMMENDE

LOGOS

angst voor de Vlam

EENHEID

VLAM

MUZIEK IN DIALOOG

Tijdens de negentiende eeuw ontstaat het concept van de absolute muziek, instrumentale muziek die zogezegd volledig autonoom is en enkel naar zichzelf verwijst. Muzikale expressie heeft nog een plaats in dit concept, maar ze wordt op een hoger niveau getild. In plaats van de oppervlakkige verwijzing naar concrete gevoelens, ideeën, teksten, objecten of landschappen drukt absolute muziek datgene uit wat niet in woorden te vatten is. Het modelvoorbeeld zijn de symfonieën van Beethoven, waarbij stilzwijgend voorbijgegaan wordt aan de Zesde en de Negende Symfonie. Het grote prestige dat de absolute muziek sindsdien geniet mag ons niet doen vergeten dat de overgrote meerderheid van het muziekrepertoire op een andere leest geschoeid is. Alle vocale muziek bijvoorbeeld, van het gregoriaans over het renaissance motet, de barokopera en het lied tot het spreekkoor biedt een wisselwerking tussen inhoud, structuur en klank van de tekst en de muzikale compositie. In de opera en in andere scenische vormen krijgt muziek een visuele component mee. Ze staat hier in functie van het theatrale gegeven. Maar ook in heel wat 'zuivere' instrumentale muziek zijn buitenmuzikale verwijzingen voorhanden, het meest uitgesproken in de negentiende-eeuwse programmamuziek en het symfonisch gedicht.

Op twee kortere stukken na gaan alle werken die vanavond op het programma staan in dialoog met een buitenmuzikaal gegeven. Mauricio Kagel vertrekt in 'Schattenklänge' van de sonoriteit van de basklarinet om een schaduwspel op te voeren. Dat is letterlijk te nemen, want Kagel voorziet een uitvoering achter een transparant scherm met een gedetailleerd lichtplan. De uitvoerder is daardoor enkel als schaduwfiguur zichtbaar. Muzieklessenaars zijn visueel storend en bijgevolg verboden; de basklarinettist speelt het stuk dus bij voorkeur uit het hoofd (of desnoods van op de grond liggende partituurbladzijden). De basklarinettist verplaatst zich ook tijdens de uitvoering. Samen met de langzaam wijzigende belichting resulteert dat in diffuse en in elkaar overvloeiende schaduwbewegingen. Het is duidelijk dat de scenische visualisering van dit stuk even belangrijk is als de muziek. Ook het 'Phantasiestück' voor fluit en piano biedt een mooi staaltje van het zogenaamde 'instrumentale theater' waarvoor Kagel beroemd is geworden. De titel verwijst onmiskenbaar naar de negentiende-eeuwse muziek, in het bijzonder naar die van Robert Schumann. Naast de vrij opgevatte vorm en het quasi geïmproviseerde karakter zijn er inderdaad heel wat stilistische verwijzingen naar het romantische idioom. De fantasie krijgt een regelrecht magische dimensie op het ogenblik dat – geheel onverwacht – een achter een scherm onzichtbaar opgesteld ensemble als in een droom muzikale herinneringen en toevoegingen speelt.

Opnieuw verwerft de muziek pas betekenis in dialoog met dit scenische gegeven.

Naast instrumentaal theater staat er ook vocale muziek op het programma. Het gaat om werk van twee Antwerpse componisten die in dialoog treden met poëzie van twee Antwerpse dichters, maar daar houdt de vergelijking grotendeels op. Karel Goeyvaerts schreef 'De Schampere Pianist' op tekst van Gust Gils. De titel kan verklaard worden door de schampere commentaar die de pianist tijdens de uitvoering te berde geeft. Het gaat dus om een stuk voor een reciterende pianist. De tekst is licht absurd, nihilistisch, gezagsondermijnd en humoristisch bedoeld, en de muziek volgt deze tekst op de voet. Bram Van Camp baseerde zijn 'Feesten van angst en pijn' op de gelijknamige cyclus van Paul Van Ostaijen. De band tussen literatuur en muziek is hier veel hechter. Van Camp maakt dankbaar gebruik van de meerduidigheid, het (onder)zoekende karakter en de nagestreefde semantische hulpeloosheid van Van Ostaijens teksten, precies eigenschappen die ook het medium van de muziek kenmerken. Daarnaast vormen de bladschikking en het gebruik van verschillende kleuren in deze bundel een dankbaar aangrijpingspunt voor de interne geleding van de compositie en voor kruisverwijzingen in de partituur. Er zijn slechts weinig directe voorbeelden van tekstuitbeelding. De algemene expressie en de dramatiek van de gedichten worden echter treffend gevat, niet in het minst door de verschillende vocale technieken die ingezet worden.

Als smaakmaker voor deze eerste Ars Musica avond in Antwerpen vertonen we twee films van Mauricio Kagel zelf. 'Match' uit 1966 behoort tot Kagels vroege producties, waarin de invloed van het surrealisme en de Frans - Duitse avant-garde film à la Luis Buñuel, René Clair of Hans Richter duidelijk merkbaar is. Drie jaar later maakte hij 'Antithese', naar de gelijknamige compositie voor tape en performer uit 1962. De film speelt zich af in een obscure surrealistische wereld van komische paranoia waarin een studio-ingenieur de waanzin nabij is tijdens zijn klankelementen.

Karel Goeyvaerts © Gerrit Op de Beeck

KAREL GOEYVAERTS

Stuk voor drie (1960)

In 1957 ging Karel Goeyvaerts door een ernstige muzikale en psychische crisis. Een jaar later zette hij zijn leven terug op de sporen. Hij stopte met componeren, nam een baantje aan bij Sabena en trad in het huwelijk met de Italiaanse schone Yola Massara. Toen een vriend uit Canada hem in 1960 vroeg een stuk te schrijven voor fluit, viool en piano, ging Goeyvaerts daarop in: "Waarschijnlijk heb ik aan Yola willen tonen dat ik werkelijk componist was, zoals ik van meet af aan had gezegd. Het stuk was volkomen probleemloos. Het was maar een stukje, geschreven om de pret van het schrijven, voor drie instrumentisten die spelen om de pret van het spelen. Amateurmuziek voor amateurs dus!" (uit 'Karel Goeyvaerts, Een Zelfportret').

KAREL GOEYVAERTS

De Schampere Pianist (1975)

Schamperheid is een expressief register dat Goeyvaerts niet al te vaak opengetrokken heeft. Als hij echter de gelegenheid kreeg, zoals hier met de tekst van de in relativiserende schamperheid grossierende Gust Gils, laat hij zich volledig gaan. Er is weinig tot niets bekend over de ontstaansgeschiedenis van dit werk. Twee brieven uit de ontstaansperiode van de dichter aan de componist en de verwerking van de beide namen in het 'libretto' maken duidelijk dat het om een specifieke samenwerking ad hoc ging. Overigens bevinden zich in het Goeyvaerts-archief ook Franse en Duitse vertalingen van deze tekst, wat wijst op de internationale ambities voor dit werk. De partituur geeft geen uitsluitsel over het aantal uitvoerders. Is dit een stuk voor een recitant en een pianist, of voor een reciterende pianist? Het laatste is waarschijnlijk doeltreffender, en de schrijfwijze spreekt dat niet tegen. Het ritme en de expressie volgen de tekst op de voet, en de pianopartij biedt een discrete ondersteuning, soms ook intensifiëring van toon en inhoud van de tekst. Woordschildering, muzikale clichés, citaten en speciale effecten (zoals de clusterwaterval op het einde): dat zijn de muzikale middelen die Goeyvaerts inzet om met deze absurdistische tekst in dialoog te treden.

KAREL GOEYVAERTS

Voor Harrie, Harry en René (1990)

Dertig jaar na zijn muzikale verrijzenis schrijft Goeyvaerts nogmaals een 'Stuk voor drie'. Deze keer is het echter absoluut geen amateurmuziek! Wel integendeel, het is een zeer virtuoos stuk geschreven op het lijf van drie Nederlandse specialisten in de nieuwe muziek: Harrie Starreveld (fluit), Harry Sparnaay (basklarinet) en René Eckhart (piano). Speciale speeltechnieken of klankeffecten komen niet voor in dit werk, op een occasionele 'Flutterzunge' na. Het trio ontleent zijn virtuositeit veeleer

Mauricio Kagel

aan het snelle tempo en de daarmee gepaard gaande vingervlugheid, en vooral aan het strikte ritme in een asymmetrische maatsoort. Door de talrijke passages waarin deze moeilijke ritmes gelijktijdig voorkomen in de drie instrumenten, moeten de musici dus voortdurend 'op hun tellen passen'. Het is een speels stuk, dat slechts in het afsluitende 'Grave' een donkere wending krijgt.

MAURICIO KAGEL
Phantasiestück (1988)

Robert Schumann schreef wel 'Phantasiestücke' voor klarinet en piano en 'Romanzen' voor hobo en piano, maar niet voor fluit en piano. Kagel vult deze lacune op zijn manier aan. De snelle afwisseling van korte, contrasterende fragmenten, de rapsodische vormgeving, de uit vrije fantasie geboren, onvoorspelbare ontwikkelingen, de geaffecteerde retorische figuren (veel voorslagjes, barokke versieringen allerhande) en de talrijke lyrische ontboezemingen verwijzen naar het verleden. De onregelmatige, hoekige ritmiek en enkele half verborgen strikt canonische passages zijn daar schijnbaar in tegenspraak mee. Kagel breidt ook het instrumentarium uit. Hij laat de fluitist ook de altfluit en de piccolo bespelen en laat hem mee neuriën of zingen (overigens ook de pianist). Flatterzungen komen sporadisch voor, en de klank en de concertsituatie worden verder nog vervreemd doordat de fluitist op een bepaald moment met de rug naar het publiek moet spelen. De meest onverwachte en bevreemdende sonore ingreep is echter de inzet van een onzichtbaar opgesteld ensemble. Samen met de fluitsonate van Sergej Prokofjev en de Sonatine van Pierre Boulez is dit de beste muziek die ooit voor deze bezetting geschreven werd.

MAURICIO KAGEL
Schattenklänge (1995)

Dit werk kan in 'normale' omstandigheden – met een rechtstaande of zittende basklarinettist – uitgevoerd worden, maar het wint natuurlijk enorm aan zeggingskracht in de scenische versie als schaduwspel. Er zijn drie delen in de opeenvolging Adagio – Presto – Langsamer Walzer. Het eerste deel is doorgaans zacht en in het lage register: hier werpt de muziek letterlijk een schaduw. Het tweede deel is een razendsnelle studie op gebroken akkoorden die vanuit het niets opduiken, langzamerhand vaste vorm krijgen en aan kracht winnen, om op het einde volledig op te lossen in kleppengeklepper en toonloze luchtstoten. De langzame wals biedt afwisselend het karakteristieke ritmische patroon van een walsbegeleiding in het lage register en de – al dan niet meegezongen – walsmelodie in een hoger register.

Mark Delaere

BRAM VAN CAMP

De Feesten van Angst en Pijn voor sopraan en ensemble (2010-12)

Deze liedcyclus, gebaseerd op gedichten uit 'De Feesten van Angst en Pijn' (1918-1921) van Paul Van Ostajen, vormt een aaneengesloten geheel. In de cyclus werden mijn 'Drie Liederen' (2010) opgenomen die gebaseerd zijn op 'Vers', 'Vers 2' en 'Vers 3'. De cyclus besluit met 'De Marsj van de Hete Zomer', waaruit de eerste 20 bladzijden werden getoonzet. Hoewel het oorspronkelijk de bedoeling was om ook 'Vers 4' (2001) in de cyclus op te nemen, heb ik om stilistische redenen besloten om dit vroege werk als een aparte compositie te blijven beschouwen. Materiaal uit 'Vers 4' is echter wel aanwezig als herkenningspunt in de introductie en de tussenspelen die de verschillende gedichten met elkaar verbinden.

Het geheel is opgevat als een monoloog, gebracht door een personage dat krankzinnig is. De stem vertolkt de tekst in het ritme van het gesproken woord, op sommige gezongen passages na. Vermits de teksten inhoudelijk wemelen van de contrasten, is de solopartij een uitdaging voor elke zangeres omdat ze de waanzinnige sfeer met verschillende stemtypes in snelle afwisseling moet weergeven. Zo is er naast gezongen en gesproken of gedeclameerde tekst ook een combinatie van de twee (de Schönbergiaanse 'Sprechstimme'). Ook fluisteren, roepen en gillen worden deel van de muziek, teneinde de waanzinnige dramatiek kracht te kunnen geven.

Hoewel de eerste 'Drie Liederen' in 2010 geschreven werden en 'De Marsj van de Hete Zomer' in 2011-2012, zijn 'De Feesten van Angst en Pijn' één compositie die vormelijk en harmonisch samenhangt door hetzelfde harmonische systeem.

Op de première zal het handschrift synchroon met de muziek worden geprojecteerd door videokunstenaar Klaas Verpoest. Het handschrift werd speciaal voor deze gelegenheid gedigitaliseerd door typograaf Jo De Baerdemaeker.

Bram Van Camp

HET COLLECTIEF

Wibert Aerts viool **Benjamin Dieltjens** klarinet **Thomas Dieltjens** piano **Toon Fret** fluit **Martijn Vink** cello

Het Collectief is een kamermuziekensemble dat in 1998 in Brussel werd opgericht. Door consequent met een vaste kern van vijf muzikanten te werken, bouwde de groep een intrigerende eigen sound op, gekenmerkt door een heterogene mix van blazers, strijkers en piano. In zijn repertoire keert Het Collectief terug naar de roots van het modernisme: de Tweede Weense School. Vanuit deze solide basis worden zowel de grote twintigste-eeuwse composities als de allernieuwste experimentele stromingen verkend. Daarenboven maakt de groep furore met spraakmakende cross-overs tussen het hedendaagse en het traditionele repertoire en met adaptaties van historische muziek. Naast de vele concerten in België brengt het Collectief ook regelmatig producties in het buitenland. Zo was/is de groep te gast in o.m. Nederland, Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Polen, Brazilië (Sao Paulo) en Hong Kong. www.hetcollectief.be

Vykintas Baltakas

Vykintas Baltakas werd in 1972 in het Litouwse Vilnius geboren. Hij volgde eerst les aan de plaatselijke muziekacademie, maar ging dan van 1993 tot 1997 naar Duitsland om er aan de Hochschule für Musik in Karlsruhe te studeren: compositie bij Wolfgang Rihm en orkestdirectie bij Andreas Weiss. Van 1994 tot 1997 studeerde hij aan het International Eötvös Institute en assisteerde hij Peter Eötvös bij verschillende projecten in Duitsland en Frankrijk. In 1997 volgde hij lessen compositie bij Emmanuel Nuñez aan het CNSM de Paris en in de periode 1999-2000 de cursus compositie en muzikale informatica aan het Ircam. Bovendien studeerde hij filosofie aan de Katholieke Universiteit van Leuven. Vykintas Baltakas ontving de beurs voor compositie van de Heinrich-Strobel Foundation (1996, Freiburg), de beurs van de Fondation Nadia et Lili Boulanger (2000 en 2002), de Stipendiumpreis van de summer classes in Darmstadt (1996) en de Claudio Abbado-prijs (2003). Op uitnodiging van Peter Eötvös verbleef hij in 1997 aan het Herrenhaus in het Duitse Edenkoben. Baltakas won eveneens een aantal prijzen voor zijn orkestdirectie. Zijn muziek wordt door de belangrijkste ensembles en orkesten van hedendaagse muziek uitgevoerd, onder meer op de festivals Ars Musica, Wien Modern, Musica (Straatsburg), Tanglewood Music Festival en de Biënnale van Venetië. Werken van Baltakas zijn onder meer 'Pasaka' voor piano (1995-1997), 'RiRo' voor sopraan en trompet (1995-1999), 'Ouroboros' (2004) en (co)ro(na) (2005) voor ensemble, 'Poussla' voor ensemble en orkest (2002), 'Cantio' – muziektheater (2004), 'Ouroboros – Zyklus I' (2005) voor sopraan, ensemble en tape, 'Poussla' (2006) voor ensemble en orkest en het strijkkwartet b(ell tree), gecreëerd in Witten in april 2007 door het

Arditti String Quartet. In 2008 gaf Vykintas Baltakas lessen compositie in het kader van de Ferienkurse für Neue Musik 2008 in Darmstadt.

Liesbeth Devos

De jonge Belgische sopraan Liesbeth Devos studeerde zang bij Lieve Suys en daarna bij Stefanie Friede aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium waar ze ook les kreeg van Lucienne Van Deyck, Jozef De Beenhouwer en Guy Joosten. Ze studeerde af met grote onderscheiding aan de Muziekkapel Koningin Elisabeth waar ze les kreeg van José Van Dam en Susanna Eken. Sindsdien heeft Devos heel wat rollen vertolkt in binnen- en buitenland. In april 2004 zong ze de rol van Miss Wordsworth in 'Albert Herring', een productie van de operastudio van Vlaanderen. In april 2005 zong ze de rol van Meleagro in 'La Corona' van Gluck, een productie van het Vlaams Conservatorium van Antwerpen. Ze maakte haar debuut in 2006 in De Munt (Brussel) als Despina in 'Cosi fan Tutte', een productie in samenwerking met de Muziekkapel Koningin Elisabeth. Het jaar daarna nodigde De Munt haar opnieuw uit voor de rol van Ilse in de wereldpremière van 'Frühlings Erwachen' van Benoît Mernier en Papagena in 'Die Zauberflöte'. Datzelfde jaar zong ze haar eerste Johannespassie met de Academy of Ancient Music olv. Richard Egarr. In de zomer van 2008 vierde ze haar debuut in Teatro La Fenice (Venetië) met 'Death in Venice' olv. dirigent Bartoletti. In de Vlaamse Opera maakte ze in 2007 haar debuut met Barbarina in 'Le Nozze di Figaro'. In 2008 werd ze teruggevraagd voor Ragazza in Luc van Hoves 'La Strada' en Lucia in 'The Rape of Lucretia'. In 2009 zong ze in hetzelfde huis Voce dal Cielo in 'Don Carlo', first niece in 'Peter Grimes' en had een opmerkelijk succes met de hoofdrol, Helena, in de wereldcreatie 'The Rage of Life' gecomponeerd door Kats-Chernin. Met deze productie zong ze voorstellingen in Nederland, Bulgarije en aan de Staatsoper van Stuttgart. Dit jaar maakte ze haar debuut in de Opéra de Wallonie als Xunchia in 'L'inimico delle donne' olv. Rinaldo Alessandrini. Ze zong Melpomène in de opera 'Atys' met Les Arts Florissants en William Christie in Versailles. Naast haar operacarrière zingt Liesbeth Devos veel concerten. Ze zong reeds met The Academy of Ancient Music, B'Rock en met het Belgische barokorkest Il Fondamento. Sinds 2004 vormt ze een liedduo met pianist Lucas Blondeel. Ze wonnen de eerste prijs op de Kurt-Leimer Wettbewerb in Zürich en waren finalist van de Bayrische Rundfunk Liedwettbewerb in Bayreuth. Op de Wigmore Hall Song Competition 2011 in Londen eindigden ze bij de laatste 13 en werd Liesbeth finaliste van de Wigmore Hall/Independant Opera Voice Fellowship. Liesbeth Devos is zeer dankbaar voor het winnen van verschillende beurzen aangeboden door de Piet-Stautkring, Belgacom, Spes, Inspiratum, Robus, Oranjebeurs en Nany Philippart. Voor haar inzet als vertolkster van Belgische muziek werd ze bekroond met de Pelemans prijs. www.liesbethdevos.com

Klaas Verpoest

Klaas Verpoest is gespecialiseerd in hedendaagse digitale montage- en productietechnieken en het live genereren van videografiek. Hij was vele jaren actief als acteur, grafisch vormgever, videast en sounddesigner in het collectief De Filmfabriek. De voorbije jaren was hij vooral actief als motion designer, art director en regisseur van interactieve producties, reclamespots en events binnen het multimedia bureau Atomik Studios. Bovendien realiseerde hij video voor interactieve installaties en live videografiek voor literaire programma's. Op dit ogenblik is Verpoest actief in het experimentele collectief Blanckq. Door middel van live improvisaties gaat hij in zijn werk op zoek naar raakvlakken tussen beeldende kunst en experimentele muziek. Samen met Hans op de Beeck en Bruno Hardt realiseerde hij het videodecor voor de opera 'Happy End', een productie van het hedendaagse muziekensemble Ictus.
www.klaasverpoest.com

Jo De Baerdemaeker

Jo De Baerdemaeker werkt momenteel aan een doctoraat genaamd 'Tibetan Typeforms: from their inception in 1738 up to the present day' aan het Department of Typography and Graphic Communication aan de Universiteit van Reading. Hij volgde de opleiding Grafische en Reclamevormgeving aan de Hogeschool Sint-Lukas Brussel en studeerde er af als laureaat. Nadien volgde hij een aggregaat Typografie aan de Plantin-Moretus Society in Antwerpen. Nadien behaalde hij nog een Master of Arts in Typeface Design aan het Department of Typography and Graphic Communication aan de Universiteit van Reading. Hij exposeerde in de Sint-Lukasgalerij in Brussel in 1999.
www.typojo.com

Bram Van Camp

Bram Van Camp (*1980) schreef zijn eerste composities toen hij negen jaar was. Hij studeerde viool, later ook piano en muziekschriftuur aan de Muziekacademie der Noorderkempen (Kalmthout). Hij beëindigde de studie met grootste onderscheiding voor viool met een eigen compositie. Sinds 1998 studeerde hij viool aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium van Antwerpen bij Vegard Nilsen en Kees Koelmans, compositie bij Wim Henderickx en piano bij Pascal Sigrist. In 2003 behaalde hij de Finaliteit Kamermuziek en kreeg hij het diploma Meester in Muziek voor viool, compositie, contrapunt en fuga met grote onderscheiding. Bram Van Camp studeerde twee jaar verder in compositie aan het Conservatorium van Amsterdam in de klassen van Wim Henderickx en Theo Loevendie. Ook volgde hij regelmatig les bij Daan Manneke, Klaas de Vries en Fabio Nieder. Hij was te gast op meester cursussen van om. Michael Finnissey en James Wood. In 2004 behaalde hij het diploma 'Bachelor of Music'

voor Compositie met grootste onderscheiding. Als componist viel hij reeds verschillende keren in de prijzen: in 1999 won hij de Aquarius Compositiewedstrijd met zijn Rapsodie voor viool en orkest. Het werk werd gecreëerd door Jerrold Rubenstein (viool) en de Beethoven Academie olv. Jan Caeyers. In 2002 kreeg hij de BAP-prijs (Belgische Artistieke Promotie) van SABAM voor zijn Trio voor klarinet, altviool en piano (2000). Zijn composities waren onder meer te horen op het Festival van Vlaanderen, in deSingel en tijdens Ars Musica. Als componist werkte hij samen met verschillende ensembles, waaronder de Beethoven Academie. Hij schreef werk in opdracht van het Hermes Ensemble, het NotaBene Ensemble, het Syrinx Ensemble en het Kandinsky Strijkkwartet. Bram Van Camp is altijd gefascineerd geweest door geordend geluid en samenklank. In zijn muziek streeft hij naar een stijl met een intuïtief vertrekpunt, waar elke noot toch verklaard kan worden binnen een consequent (eigen) systeem. Hoewel in de meeste composities sprake is van seriële procedures, houdt Van Camp steeds een muzikaal, organisch klinkend resultaat voor ogen. Op die manier is zijn compositiesysteem geen doel op zich, maar is het een middel tot het creëren van een natuurlijk klinkende essentie: de eigenlijke organische muziek. Bram Van Camp ontwikkelt zich verder als componist maar blijft daarnaast ook actief als violist. Hij beschouwt zijn activiteiten als uitvoerend muzikant als essentieel in zijn compositorische ontwikkeling. In zijn repertoire geeft hij de voorkeur aan twintigste-eeuwse en hedendaagse muziek. Als violist volgde hij verschillende masterclasses, onder meer bij Jean-Jacques Kantorow (NL), Peter Cropper (GB) en Johannes Leertouwer (NL). Als orkestmusicus deed hij ervaring op in verschillende orkesten waaronder de Filharmonie van Vlaanderen en het Filharmonisch Jeugdorkest van Vlaanderen, waarmee hij concertreizen maakte naar Rusland, Canada en Italië. In oktober 2003 was hij solist bij het Ensemble voor Nieuwe Muziek van het Conservatorium van Amsterdam en creëerde hij het Vioolconcerto van Henrik Hellstenius (Noorwegen) op de ISCM World Music Days in Ljubljana (Slovenië). Hiervan werd een opname gemaakt door de Sloveense radio. In het Conservatorium van Amsterdam studeerde hij ook orkestdirectie. Sinds 2003 dirigeerde hij diverse ensembles met eigen en hedendaagse muziek.
www.bramvancamp.com

free your
EARS

Contemporary Classical Music

freeyourears.be

SOON IN BELGIUM
25/10 > 04/11 2012

Brussels · Leuven · Mons · Ghent · Bruges · Antwerp

**WORLD
MUSIC
DAYS**

BINNENKORT IN DESINGEL

IN KOOR / LIVE MUSIC @ THE MOVIES

AQUARIUS

olv. **MARC MICHAEL DE SMET**

KLAUDIA ZEINER alt **DANIEL OCHOA** bariton **TIMUR SERGEYENIA**

piano

CHANGE! EEN CHAPLIN-EISLERPROJECT

Charlie Chaplin The Gold Rush © Roy Export Company Est

WO 16 MEI 2012 blauwe zaal / 20 uur

INLEIDING Rudy Tambuyser 19.15 uur / blauwe foyer
€ 22, 18, 14 basis € 18, 14, 10 -25/65+ € 8 -19 jaar

architectuur theater dans muziek

WWW.DESINGEL.BE

T +32 (0)3 248 28 28
DESGUINLEI 25 / B-2018 ANTWERPEN

WORD **FAN** VAN DESINGEL OP **FACEBOOK**

deSingel is een kunstinstituut van de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van

SA^C STAD ANTWERPEN

Haven van
Antwerpen

Klara

So
BRA

dS

De
Standaard

Knack

CANVAS

hoofdsponsor

mediasponsors